

บันทึก

เรื่อง รัฐมนตรีเป็นกรรมการในบริษัทสิงคโปร์ไทยเอนर्स (พี.ที.อี.) จำกัด
(ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๐ มาตรา ๒๔)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือ ด่วน ที่ กส.๒๑๐๑/๒๕๐๐๗ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๐ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกร ว่า องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) เป็นรัฐวิสาหกิจจัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๑๗ ซึ่งมาตรา ๗ (๓) แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวกำหนดให้ อ.ต.ก.มีอำนาจ “ร่วมการงานหรือสมทบกับบุคคลอื่นเพื่อประโยชน์แก่กิจการของ อ.ต.ก. รวมทั้งการเข้าเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบของหุ้นส่วนจำกัด หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด หรือนิติบุคคลใดๆ โดยอนุมัติรัฐมนตรี” และคณะรัฐมนตรีได้มีความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๑๙ ให้ อ.ต.ก.จัดตั้งบริษัทร่วมกับบริษัทอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐาน (พี.ไอ.อี.) จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทของกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ เพื่อทำการค้าผลิตผลการเกษตรระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐสิงคโปร์ ในการนี้ อ.ต.ก.และ พี.ไอ.อี. ได้ร่วมกันจัดตั้งบริษัทสิงคโปร์ไทยเอนर्स (พี.ที.อี.) จำกัด ขึ้นที่สาธารณรัฐสิงคโปร์มีทุนจดทะเบียนจำนวนหนึ่งล้านเหรียญสิงคโปร์โดยแต่ละฝ่ายได้ถือหุ้นคนละครึ่ง ตามสัญญาข้อตกลงในการจัดตั้งบริษัทสิงคโปร์ไทยเอนर्स จำกัด ระหว่างกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แห่งประเทศไทยกับกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ แห่งประเทศสิงคโปร์ ข้อ ๘ (๔) กำหนดว่า คณะกรรมการบริหารของบริษัทสิงคโปร์ไทยเอนर्स (พี.ที.อี.) จำกัด “...ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกรรมการอีกสามคน ซึ่ง อ.ต.ก.เป็นผู้แต่งตั้งสำหรับฝ่ายไทย และประธานกรรมการของบริษัท พี.ไอ.อี. และกรรมการอีกสามคนซึ่งบริษัท พี.ไอ.อี. เป็นผู้แต่งตั้งสำหรับฝ่ายสิงคโปร์” ต่อมาได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้นายปรีดา กรรณสูต ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์อีกตำแหน่งหนึ่งด้วย ปัญหาจึงมีว่า การดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทสิงคโปร์ไทยเอนर्स (พี.ที.อี.) จำกัด ของนายปรีดา กรรณสูตจะเป็นการขัดกับธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐ หรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวข้างต้นประกอบกับคำชี้แจงของผู้แทนองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรแล้วเห็นว่า การที่ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐ มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่งบัญญัติว่า “นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมิได้ และจะดำรงตำแหน่งใดในกิจการเอกชนที่ดำเนินธุรกิจเพื่อค้ากำไรมิได้” นั้น ก็เพราะไม่ประสงค์จะให้

รัฐมนตรีมีส่วนได้เสียในกิจการเอกชน แต่กิจการของบริษัทสิงคโปร์ไทยเอนर्स (พี.ที.อี.) จำกัด นี้ เป็นกิจการซึ่งองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรอันเป็นรัฐวิสาหกิจของไทย กับบริษัทอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐาน (พี.ไอ.อี.) จำกัด อันเป็นบริษัทของกระทรวงพัฒนาการแห่งชาติ แห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้ร่วมกันจัดตั้งขึ้นด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการค้าผลิตผลการเกษตรระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐสิงคโปร์ อันเป็นการร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลของประเทศทั้งสองเพื่อจำหน่ายและซื้อสินค้าต่าง ๆ ทั้งในและผ่านสิงคโปร์ในนามขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกร กิจการของบริษัทสิงคโปร์ไทยเอนर्स (พี.ที.อี.) จำกัด จึงมีลักษณะเป็นกิจการของรัฐที่จัดทำเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในด้านธุรกิจการค้า หาใช้กิจการเอกชนที่ดำเนินธุรกิจเพื่อค้ากำไรเป็นส่วนเอกชนตามมาตรา ๒๔ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐ หนึ่ง การไปดำรงตำแหน่งกรรมการในบริษัทสิงคโปร์ไทยเอนर्स (พี.ที.อี.) จำกัดนี้ ก็เป็นไปโดยการแต่งตั้งขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกร ตามสัญญาข้อตกลงระหว่างองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร กับบริษัทอุตสาหกรรมขั้นพื้นฐาน (พี.ไอ.อี.) จำกัด ที่ได้ระบุไว้โดยตรงว่าให้ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นกรรมการฝ่ายไทยโดยตำแหน่งในบริษัทสิงคโปร์ไทยเอนर्स (พี.ที.อี.) จำกัด ดังนั้น จึงถือได้ว่าดำรงตำแหน่งกรรมการของนายปรีดา กรรณสูต ในบริษัทสิงคโปร์ไทยเอนर्स (พี.ที.อี.) จำกัด เป็นการดำรงตำแหน่งในนามขององค์การตลาดเพื่อเกษตรกร มิได้เป็นกรรมการในบริษัทในฐานะส่วนตัว ฉะนั้นแม้ว่านายปรีดา กรรณสูต ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้วยก็ไม่ขัดต่อบทบัญญัติมาตรา ๒๔ แห่งธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๒๐

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบุรณ์

(นายอมร จันทสมบุรณ์)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๒๑